

DEPARTMENT OF EDUCATION
SCHOOLS DIVISION OF NEGROS ORIENTAL
REGION VII

Kagawasan Ave., Daro, Dumaguete City, Negros Oriental

Edukasyon sa Pagpapakatao

**Ikaapat na Markahan – Modyul 1:
Ang Kahalagahan ng Mabuting Pagpapasya sa Uri
ng Buhay
(Linggo: Una)**

Edukasyong Pagpapakatao – Ikapitong Baitang
Alternative Delivery Mode
Ikalawang Markahan –Modyul 1: Ang Kahalagahan ng Mabuting Pagpapasya sa Uri ng Buhay

Ikalawang Edisyon, 2021

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Myla S. Corsame

Editor: Venus V. Mañoza

Tagasuri: Lorna R. Renacia, Florence A. Casquejo

Tagaguhit: Elmar L. Cabrera, Venus V. Mañoza

Tagalapat: Venus V. Mañoza

Tagapamahala: Senen Priscillo P. Paulin, CESO V

Rosela R. Abiera

Fay C. Luarez, TM, Ed.D., Ph.D.

Maricel S. Rasid

Nilita L. Ragay Ed. D.

Elmar L. Cabrera

Donre B. Mira Ed. D.

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education –Region VII Schools Division of Negros Oriental

Office Address: Kagawasan, Ave., Daro, Dumaguete City, Negros Oriental
Tel #: (035) 225 2376 / 541 1117
E-mail Address: negros.oriental@deped.gov.ph

Paunang Salita

Para sa tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang Edukasyon sa Pagpapakatao 7 ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling Ang Kahalagahan ng Mabuting Pagpapasya sa Uri ng Buhay.

Ang modyul na ito ay pinagtulungang dinisenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa pampubliko at pampribadong institusyon upang gabayan ka, ang gurong tagapagdaloy upang matulungang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to12 habang kanilang pinanagumpayan ang pansarili, panlipunan at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto na mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang karagdagan sa materyal ng pangunahing teksto, makikita ninyo ang kahong ito sa pinakakatawan ng modyul:

Mga Tala para sa Guro

Ito'y naglalaman ng mga paalala, panulong o estratehiyang magagamit sa paggabay sa mag-aaral.

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa Edukasyon sa Pagpapakatao 7 ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul ukol sa araling Ang Kahalagahan ng Mabuting Pagpapasya sa Uri ng Buhay.

Ang kamay ay madalas gamiting simbolo ng kakayahan, aksyon at layunin. Sa pamamagitan ng ating mga kamay tayo ay maaaring matuto, lumikha, at magsakatuparan ng gawain. Ang kamay sa tulong-aral na ito ay sumisimbolo na ikaw, bilang isang mag-aaral, ay may angking kakayahang matutuhan ang mga kaugnay na kompetensi at kasanayan. Ang iyong pang-akademikong tagumpay ay nakasalalay sa iyong sarili o sa iyong mga kamay.

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

**Karagdagang
Gawain**

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Susi sa Pagwawasto

Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong sa iyong mga magulang, sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa. Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Alamin

MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO:

Naipaliliwanag ang kahalagahan ng makabuluhang pagpapasiya sa uri ng buhay.
(ESP7PB-IVc-14.1)

Nasusuri ang ginawang Personal na Pahayag ng Misyon sa Buhay kung ito ay may pagsasaalang-alang sa tama at matuwid na pagpapasiya.
(ESP7PB-IVc-14.2)

Mga Layunin

Sa modyul na ito, inaasahang maipamamalas mo ang sumusunod na kaalaman, kakayahan, at pag-unawa:

Kaalaman: Naipapaliwanag ang kahalagahan ng makabuluhang pagpapasya sa uri ng buhay at pagkakaroon ng Personal Mission Statement.

Saykomotor: Nakagagawa ng pahayag ng layunin sa buhay batay sa ginawang Personal na Pahayag ng Misyon sa Buhay kung ito ay tama at matuwid na pagpapasya.

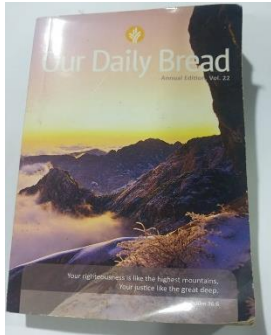
Apektiv: Napahahalagahan ang matuwid at tamang pagpapasya sa pagkakaroon ng makabuluhang buhay at ganap na pagpapakatao.

Subukin

Panuto: Basahin at unawain ang mga aytem sa bawat bilang. Piliin ang pinakaangkop na sagot at isulat ang titik ng tamang sagot sa iyong sagutang papel.

1. Piliin mo ang larawan ng itinuturing mong may mas mataas na kabutihan mula sa kasunod na mga halimbawa. Magsulat ng maikling paliwanag sa ginawang pagpili sa ibaba. Isulat ang sagot sa kuwaderno.

A.

B.

Ang aking napili:

Paliwanag:

Kasiyahan kasama ang
mga barkada.

A.

Masayang kainan
kasama ang pamilya.

B.

Ang aking napili:

Paliwanag:

2. Balikan o alalahanin ang isang sitwasyon kung kailan ka gumawa ng isang Mahalagang pagpapasya sa iyong buhay. Ilahad ang prosesong iyong pinagdaanan.
3. Batay sa iyong isinulat, anu-ano ang mga mahahalagang salik o batayan sa paggawa ng pasya? Ipaliwanag? Piliin ang titik lamang ng tamang sagot.
4. Ang pakahulugan sa moral dilemma ayon kay Kohlberg “Ito ay mga sitwasyong nagpapahayag ng dalawang magkasalungat na posisyon na kinapapalooban ng dalawang magkaiba o nagtutunggaling pagpapahalaga. Ibig sabihin nito na:
 - A. Mahirap ang magpasya dahil ito ay nagiging sanhi ng pagtatalo ng isip tungkol sa mga iba’t ibang mga posisyon.
 - B. Ang pagpapasiya ay nababatay sa ating mga pagpapahalaga.
 - C. Ang pagpapasya ay pagpili sa maraming pamimilian.
 - D. Madali lang magpasya kung alam natin ang sarili nating mga pagpapahalaga.
5. Ang lahat ng kilos ng tao ay bunga ng proseso ng pagpapasiya. Ibig sabihin nito na:
 - A. Ang lahat ng kilos natin ay dumadaan sa isang mahabang proseso.
 - B. Ang lahat ng kilos natin ay ginagamitan ng proseso ng mabuting pagpapasiya.
 - C. Ang lahat ng ating kilos ay nababatay sa ating isip at kilos-loob.
 - D. Kailangang pinag-iisipang mabuti ang lahat ng ating kilos o ginagawa.
6. Paano maikukumpara sa chess ang proseso ng pagpapasya?
 - A. Mahirap laruin ang chess dahil ginagamitan din ito ng pag-iisip.
 - B. Kinakailangan ito ng panahon upang laruin.
 - C. Pinag-aaralan munang mabuti ang bawat galaw upang maging batayan ng gagawing tira.
 - D. Kailangang isaalang-alang dito ang iyong mga pagpapahalaga.
7. Karaniwan na ang mga linyang “Bigyan mo pa ako ng panahong makapag-isip, “sa mga mahalagang pagpapasiyang ginagawa. Ibig sabihin nito;
 - A. Mahalagang bahagi ng proseso ng pagpapasiya ang panahon
 - B. Kinakailangan ng mahabang panahon ang pagpapasiya.
 - C. Mahirap talaga ang gumawa ng pasya
 - D. Ang balangkas ng proseso ng pagpapasiya ay nakabatay sa panahon
8. Kahit na binigyan ng magandang pwesto sa kumpanya si Chit ng kanyang ama sa kanilang kumpanya, pinili pa rin nito ang magtayo ng sariling negosyo. Ito ang tunay na nagpapasaya sa kanya.
 - A. Nakakahiya namang mabansagang COO o Child of Owner sa isang kumpanya bagama’t ikaw ay mahusay na CEO.
 - B. Kinakailangan ding isaalang-alang ang damdamin sa paggawa ng pasya.
 - C. Mas mahalaga na masaya ang tao sapagkat maikli lamang ang buhay.

- D. Mahalaga kay Chit ang kanyang pansariling kaligayahan.
9. Kung nananatili sa iyo ang agam-agam dahil mayroon ka ring pakiramdam na maaari kang magsisi sa iyong pasiya, kailangan mong...
- A. Pag-aralan muli ang iyong pasiya na may kalakip na panalangin at mas ibayong pagsusuri.
 - B. Huwag mag-agam-agam dahil hindi ka makakikilos hanggang hindi ka nakapipili.
 - C. Gawin na lamang kung ano ang magpapasiya sa iyo.
 - D. Gawin na lamang ang magpapasiya sa mas nakararami.
10. Ang higher good ay tumutukoy sa:
- A. Kagandahang loob sa bawa't isa
 - B. Ikabubuti ng mas nakararami
 - C. Kabutihang panlahat
 - D. Ikabubuti ng mga mahal sa buhay

Balikan

Nasubukan mo na bang magpasiya o magdesisyon sa sarili mong kagustuhan at hindi humingi ng payo sa iyong mga magulang? Kung oo ang iyong sagot at kung hindi, malalaman mo sa modyul na ito ang kahalagahan ng tama at mabuting pagpapasya na nakabatay sa uri ng buhay mo. Makatutulong ang mabuting pagpapasya upang malaman mo kung tama o mali ang ginawa mong pagpapasya o desisyon.

Ang mabuting pagpapasya ay dumaraan sa matalinong pag-iisip tungkol sa dapat gawin sa isang sitwasyon o bagay; kadalasan ang taong mayroong ganitong pag-iisip ay madaling nagtatagumpay o naabot ang mga layunin. Hinihiling na ang bawat isa ay magtaglay ng ganitong uri ng kakayahan upang madaling matukoy ang pag-abot sa mga naisin.

Tuklasin

Panuto: Subukin ang iyong kakayahan na magpasiya sa mga sitwasyon na katulad ng nasa ibaba. Sundin ang pormat at gawin ito sa iyong kuwaderno. Sumulat ng dalawang bagay na iyong gagawin?

- May nakita kang wallet na nahulog sa kalsada.

Alternatibo Blg. 1:

Alternatibo Blg. 2:

Maaaring mangyari kapag ito ang napili.

Maaaring mangyari kapag ito ang napili.

- Nakikiusap ang iyong matalik na kaibigan na samahan siya sa mall dahil may bibilhin siya, kaya lang magcutting classes kayo.

Alternatibo Blg. 1:

Alternatibo Blg. 2:

Maaaring mangyari kapag ito ang napili.

Maaaring mangyari kapag ito ang napili.

- Kinumbinse ka ng isang kaibigan na uminom ng alak.

Alternatibo Blg. 1:

Alternatibo Blg. 2:

Maaaring mangyari kapag ito ang napili.

Maaaring mangyari kapag ito ang napili.

Pamprosesong tanong:

1. Ano ang naging pagpapasya mo sa mga ibinigay na sitwasyon?
 - a. _____
 - b. _____
 - c. _____
2. Sa iyong palagay, tama ba ang naging mga pasya? Pangatwiran.
3. Nakatulong ba ang ibinigay na pormat sa iyong naging pagpapasya? Ipaliwanag.
4. Bakit mahalagang tingnan natin ang maaaring kahinatnan o bunga nito bago tayo gumawa ng pasya?

Ang Kahalagahan ng Mabuting Pagpapasya sa Uri ng Buhay

Suriin

ANG MABUTING PAGPAPASYA

Ang tao ay biniyayaan ng Diyos ng isip at kilos-loob. Ito ang dahilan kung bakit binibigyan din tayo ng laya na magpasiya para sa ating sarili. Isa itong gawain na hindi maiiwasan ng sinuman sa araw-araw. Ngunit ang tanong, sapat na ba ang iyong kaalaman para magpasiya at mamili? Katulad ka ba ng isang grandmaster sa chess na laging naipananalo ang kaniyang laban? Kung hindi pa ganap ang iyong tiwala sa iyong kakayahan, makatutulong sa iyo ang babasahing ito. Ang lahat ng kilos ng tao ay bunga ng proseso ng pagpapasiya. Nagmumula ito sa simpleng pagpapasiya katulad ng: kung anong damit ang isusuot, kung kakain ba ng hapunan, hanggang sa mga komplikadong pagpapasiya katulad ng: kung papasok ba o hindi sa paaralan, sasama ba sa kaibigan sa isang party nang walang paalam sa magulang o pakokopyahin mo ba ang kaibigan mo sa pagsusulit at marami pang iba. Alinman sa mga ito ay nangangailangan ng kasanayan upang makagawa ng matalinong pasiya lalo na sa mga sitwasyong moral.

Ang Proseso ng Paggawa ng Mabuting Pasya

Ang mabuting pagpapasya ay isang proseso kung saan malinaw na nakikilala o nakikita ng isang tao ang pagkakaiba-iba ng mga bagay-bagay. Mahalaga ang prosesong ito sa ating pagpili. Ang pagpili ay nangangailangan ng pagkakaroon ng pagtatangi o diskriminasyon. Ang pagpili ng paglalakad sa bangketa ay pagpili na hindi maglakad sa kalsada. Ipinapalagay, sa simpleng pagpili na ito, na alam mo ang

kaibahan ng bangketa sa kalsada – kaysa, halimbawa, sa isang lasing na ang paningin at pambalanse ay naapektuhan ng alkohol. Kung mahusay ang pagpapasya, mas malinaw ang mga pagpiling gagawin.

Ang una at pinakamahalagang sangkap sa anomang proseso ng pagpapasya ay panahon. Kadalasan ito ang una nating hinihingi upang makagawa ng pagpapasya sa anomang bagay na inaasahan sa atin. Karaniwan na ang mga linyang “Bigyan mo pa ako ng panahong makapag-isip.”

Ang mga instrumento o gamit sa mabuting pagpapasya ay ang isip at damdamin. Una, ginagamit natin ang ating isip. Pinagninilayan natin ang sitwasyon. Naghahanap tayo ng mga impormasyon at tinitimbang natin ang mga kabutihan at kakulangan sa ating mga pamimilian. Hinihinuha natin ang mga maaring kahantungan o maging epekto ng mga ito. Madalas kumukunsulta tayo sa mga eksperto. Itinatala natin at iniipon ang mga datos tungkol sa suliraning nais nating malutas.

Ngunit hindi lamang ang isip ang umiiral sa ginagawa nating pagpili. Kinukunsulta rin natin ang ating damdamin upang tiyaking kagustuhan nga natin ang ginawang pagpili. Kung kaya’t sinasala ng ating damdamin ang anomang natuklasan ng ating isip upang pagbatayan ng pagpili, upang gawing atin ang pagpapasiya. Ibig sabihin nito, maaaring maunawaan ng iba ang pinanggagalingan ng ating pagpili sa aspektong intelektuwal, ngunit hindi nila sinasang-ayunan ang ginawang pagpili. Maaaring hindi mahalaga sa kanila ang mga bagay na pinahahalagahan natin. Maaari pa nila tayong pagbintangang wala sa katinuan ng pag-iisip.

Dahil dito naaalala natin na mula’t sapul pa, tayo ay may kalayaan at walang mapanagutang pagpapasya ang nagaganap nang walang kalayaan. Maaari tayong humingi ng payo sa ating mga malalapit na kaibigan o sa mga eksperto, ngunit hindi natin dapat hayaang maimpluwensyahan tayo ng opinyon ng iba sa paraang nawawalan na tayo ng kalayaan. Nararapat din na malaya sa mga panloob o subconscious na pag-uudyok na maaaring pamahalaan ang ating pagpasya ng lingid sa ating kaalaman.

Pagyamanin

Panuto: Nakita mo ang magandang dulot ng pagkatuto sa tamang pagpapasiya mula sa modyul na ito. Higit na magkakaroon ng kabuluhan ang pagkatutong ito kung maibabahagi mo ito sa iyong kapwa. Kaya, isagawa mo ang gawaing ito.

1. Maghanap ng isang kapamilya, kaibigan o kakilala na nahaharap sa isang suliranin na nangailangan ng pagpapasiya.
2. Maglaan ng panahon upang siya ay makausap at magabayan sa gagawing pagpili.
3. Ilapat ang natutuhang mga hakbang at iproseso ito kasama ang taong napili. Sa paraang ito, maibabahagi mo sa kaniya ang iyong natutuhan sa modyul na ito.

Isaisip

Panuto: Panahon na para magsulat ka ng iyong pahayag ng layunin sa buhay. Gamitin ang mga natutuhan sa pagbuo nito. Isulat ang iyong layunin sa buhay sa posts-it at idikit ito sa iyong salamin o sa lugar na araw-araw mong tinitingnan. Maaari rin itong ipa-laminate at isilid sa iyong pitaka o gawin itong key chain o tag sa iyong bag. Ang mahalaga, ito ay lagi mong nakikita at lagi mong naaalala.

- Maging inspirasyon ng kapwa kabataan
- Mapasaya ang mga magulang
- Gumawa lamang ng magpapasaya at magpapadakila sa Diyos

Magsulat ng pagninilay sa iyong kuwaderno. Tapusin ang sumusunod na di-tapos na pangungusap: Ang napulot kong aral mula sa aking karanasan....

Ang nakuha kong aral mula sa aking karanasan ay.....

Isagawa

Panuto: Basahin ang sumusunod na talambuhay.

Figaro: Kapeng Pilipino!

<https://transformationfirst.asia>.

Si Pacita “Chit” U. Juan ang bunso sa magkakapatid na Juan. Maagang sinanay ng kanyang ama ang magkakapatid sa pagnenegosyo. Sa tanghalia’y sinusundo ang magkakapatid ng kanilang ama para mananghalian nang sabay-sabay at kung may panahon pa ay magtrabaho sa kumpanya. Maging ang mga

<https://tinyurl.com/2sja3aur>

bakasyon sa eskwela ay ginugugol nila sa pagtrabaho sa kanilang kumpanya.

Doon natutuhan ni Chit ang mga kasanayan at pagpapahalaga na naging susi sa pagtatagumpay ng kanyang itinatag na negosyo. Kabilang dito ang respeto sa pagsisikap, pagtitiyaga at tamang pamamahala ng oras o panahon.

Ang tagumpay ni Chit ngayon ay bunga ng mga mahahalagang pasya na ginawa niya sa kanyang buhay. Noong una, hindi pagnenegosyo ang unang larangang sumagi sa isip ni Chit. Di tulad ng mga kapatid, ibang-iba ang direksyong nais niyang tahakin. Ang kanyang mga kapatid ay kumuha ng mga kursong kaugnay ng pagnenegosyo, samantalang siya ay nag-aral ng Hotel and Restaurant Administration. Hindi man niya alam noon, inihahanda na ang daan patungo sa larangang kanyang pagtatagumpayan. Nang magtapos si Chit sa kolehiyo, mayroon siyang dalawang pamimilian. Ang daang pinili ng nakatatanda niyang mga kapatid – ang tumulong sa negosyo ng pamilya; o manghiram ng puhunan sa kanyang ama at magtayo ng sarili niyang negosyo. Ito ang pasyang inaasahan sa kanilang pamilya.

Hindi inaasahan ng lahat, gumawa si Chit ng isa pang pamimilian – ang mamasukan.

Nagtrabaho si Chit sa hotel na Regent of Manila upang magamit ang kanyang mga natutunan sa kolehiyo. Tulad sa ibang mga empleyado naging masipag at masaya sa kanyang pagtrabaho si Chit. Ngunit hindi pumayag ang kanyang ama na mamasukan na lamang si Chit, sa huli'y nahimok din siya na bumalik sa negosyo ng kanilang pamilya. Binigyan siya nito ng mataas na posisyon. Naging bise presidente siya para sa pangangasiwa ng kanilang kumpanya. Hindi naging masaya si Chit na siya'y nagkaroon ng mataas na posisyon ng hindi nito pinaghirapan. Gayonpaman sinamantala pa rin niya ang pagkakataon upang patuloy na matuto sa larangan ng pagnenegosyo.

Samantala, kailangan niya ring bigyang ekspresyon ang kanyang mga hilig at talento. Isa sa kanyang mga kinagigiliwang gawin ang pag-inom ng kape kasama ang mga kaibigan. Kasama ang mga ito, itinayo nila ang coffee shops na Figaro.

Noong una'y libangan lamang ito sa kanya, ngunit nang lumaon ay naging malaking negosyo na ito na nangangailangan ng kanyang buong atensyon. Sa ngayon ay maunlad na ang negosyo niyang Figaro. May mga prankisa na rin ito sa iba't ibang rehiyon sa Pilipinas.

Ngunit hindi isang negosyo lamang ang Figaro ngayon.

Iniligtas ng Figaro, sa pangunguna ni Chit, ang industriya ng kape sa Pilipinas. Pinag-aralan ni Chit ang lahat ng bagay kaugnay ng kanyang bagong negosyo, mula sa pagtanim ng kape hanggang sa namamatay nang industriya nito sa Pilipinas. Alam niyang kinakailangan niyang gumawa ng paraan upang iligtas ang kapeng barako ng Pilipinas. Itinatag niya ang Figaro Foundation noong 1998, isang pundasyong naglalayong hikayatin at tulungan ang mga magsasaka na muling bumalik sa pagtanim ng kape.

Hindi pa rin nagsasawa si Chit na magbigay ng inspirasyon sa lahat ng mga Pilipinong may hilig sa pagnenegosyo. Patuloy pa rin siya sa pag-aaral at bukas sa mga bagong oportunidad sa ating bayan. Hindi niya kailanman ipapayo ang mangibang-bayan

upang makahanap ng tagumpay. Ang pagtatagumpay ay pinaghihirapan at dapat na may pinaglalaanan. Para kay Chit ang lahat ng tagumpay niya ay pakikibahagi sa pagpapaunlad ng bansa. Naniniwala siya sa husay at galing ng mga Pilipino. Ang kanyang misyon – bigyang inspirasyon at himukin ang mga Pilipino na magnegosyo at kilalanin ang kanilang sariling husay upang mapagtanto nila kung gaano kadakila ang lahing Pilipino.

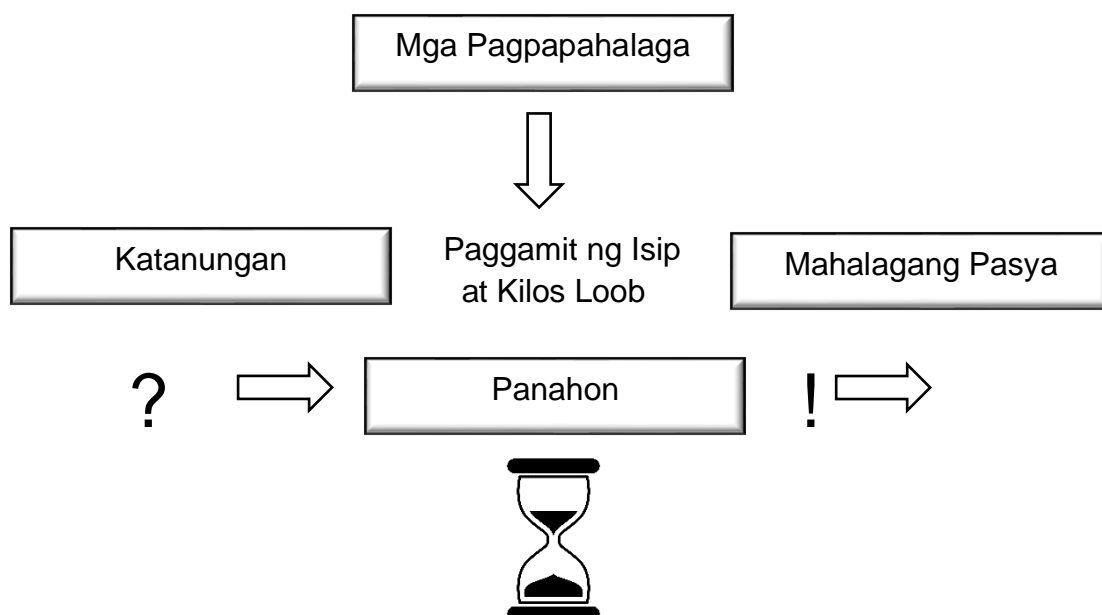
Sagutin:

1. Ano-ano ang mga mahahalagang pagpapasya na ginawa ni Chit sa kanyang buhay? Ipaliwanag.
2. Kung ikaw si Chit, ganito rin ba ang magiging pasya mo? Pangatwiran.
3. Bakit iniwan ni Chit ang kanyang mataas na posisyon sa negosyo ng kanilang pamilya? Ipaliwanag.
4. Sa iyong palagay, anu-ano ang mga naging dahilan ng pagtatagumpay ni Chit sa buhay? Pangatwiran.
5. Paano nakatulong sa pagtatagumpay ni Chit ang kanyang mga naging pasya sa buhay?
6. Bakit mahalaga ang mabuting pagpapasya sa ating pinapangarap na buhay? Ipaliwanag.

Tayahin

Panuto: Ipaliwanag ang sumusunod na paglalarawan ng proseso ng mabuting pagpapasya batay sa mga natutuhan sa mga naunang gawain. Isulat sa kuwaderno ang iyong mga paliwanag.

Ano ang misyon o layunin ni Lucita “Chit” Juan sa buhay?
Paano niya isinasakatuparan ang layuning ito?

Karagdagang Gawain

Ang Iyong Layunin sa Buhay

Panuto: Gumawa ng sariling Personal na Pahayag ng Misyon sa Buhay o Personal Mission Statement. Gamitin ang halimbawang pormat sa ibaba:

Ang aking Personal na Pahayag ng Misyon sa Buhay....

Susi sa Pagwawasto

<p>Subukin</p> <p>1. Nakadepende ang sagot ng mag-aaral sa kanilang napili at paliwanag.</p> <p>2-3. Nakabatay ang mga sagot sa pagpapaliwanag ng mag-aaral.</p> <p>4. A</p> <p>5. B</p> <p>6. C</p> <p>7. A</p> <p>8. C</p>	<p>Tayahin</p> <p>Nakabatay ang sagot ng mag-aaral depende sa natutunan nila sa Talamuhay ni Chit.</p>	<p>Payamanin</p> <p>Maaring iba-iba ang sagot.</p>	<p>Tuklasin</p> <p>Nakabase ang sagot ng mag-aaral sa magiging pasya nila tungkol sa mga sitwasyon.</p>	<p>Karagdagang Gawain</p> <p>Nakabatay ang sagot sa Personal na Pahayag ng Misyon sa Buhay ng mag-aaral.</p>
	<p>Tayahin</p> <p>Nakabatay ang sagot ng mag-aaral depende sa natutunan nila sa Talamuhay ni Chit.</p>	<p>Payamanin</p> <p>Maaring iba-iba ang sagot.</p>	<p>Tuklasin</p> <p>Nakabase ang sagot ng mag-aaral sa magiging pasya nila tungkol sa mga sitwasyon.</p>	<p>Isagawa</p> <p>Ang sagot ng mag-aaral ay depende sa mga nakuhang nilang aral mula sa kanilang sariling karanasan sa buhay.</p>
	<p>Tayahin</p> <p>Nakabatay ang sagot ng mag-aaral depende sa natutunan nila sa Talamuhay ni Chit.</p>	<p>Payamanin</p> <p>Maaring iba-iba ang sagot.</p>	<p>Tuklasin</p> <p>Nakabase ang sagot ng mag-aaral sa magiging pasya nila tungkol sa mga sitwasyon.</p>	<p>Isagawa</p> <p>Ang sagot ng mag-aaral ay depende sa mga nakuhang nilang aral mula sa kanilang sariling karanasan sa buhay.</p>
	<p>Tayahin</p> <p>Nakabatay ang sagot ng mag-aaral depende sa natutunan nila sa Talamuhay ni Chit.</p>	<p>Payamanin</p> <p>Maaring iba-iba ang sagot.</p>	<p>Tuklasin</p> <p>Nakabase ang sagot ng mag-aaral sa magiging pasya nila tungkol sa mga sitwasyon.</p>	<p>Isagawa</p> <p>Ang sagot ng mag-aaral ay depende sa mga nakuhang nilang aral mula sa kanilang sariling karanasan sa buhay.</p>

Sanggunian

- Dy, Manuel Jr., Leaño, Gayola, Sheryll, Marivic, Brizuela, Mary Jean, Querijero, Ellanore. 2013 . *Edukasyon sa Pagpapakatao-ika-Pitong Baitang Kagamitan ng Mag-aaral*. Pasig City: Kagawaran ng Edukasyon.
2007. "Figaro Coffee Company"; Introduction to Entrepreneurship: Success Stories of Filipino Entrepreneurs." *Asociation of Filipino Franchisers, Inc (AFFI)* 49-63.
- <https://transformationfirst.asia>. 2016. <https://transformationfirst.asia>. September 29. Accessed January 17, 2022

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education – Schools Division of Negros Oriental
Kagawasan, Avenue, Daro, Dumaguete City, Negros Oriental

Tel #: (035) 225 2376 / 541 1117

Email Address: negros.oriental@deped.gov.ph

Website: lrmds.depednodis.net

